

Hjem > Landdistriktsmidler > 2011 > Bæredygtighed/miljø på operationelt plan > **Rødkløvermarken på Egegaard**

Rødkløvermarken på Egegaard

Videncentret for Landbrug, Kvæg og Planteproduktion har i "Rødkløverprojektet" fulgt fire rene rødkløvermarker i praksis. Egegaard havde den ene af markerne og opnåede det højeste udbytte blandt deltagerne.

[Se Rødkløverprojektet](#)

For Jens Christian Kjer, der ejer Egegaard i Gabøl tæt på Vojens, var rødkløver en oplagt mulighed for at dyrke mere protein.

"Vi kender afgrøden fra vores græsblandinger, så jeg kan ikke se, hvorfor vi ikke skulle kunne dyrke den rent", siger han. Det var ikke kun højere proteinudbytter, der trak, men også muligheden for at mindske omkostningerne til indkøbt gylle. Egegaard drives økologisk, med godt 160 årskøer og 288 hektar jord, og Jens Christian køber en del svinegylle for at dække behovet til markerne.

Rødkløvermarken har bidraget med 9.441 foderenheder pr. hektar, og 2.423 kg råprotein pr. hektar til grovfoderudbyttet på Egegaard. Det er det højeste udbytte blandt deltagerne i projektet med ren rødkløver. Jens Christian er også temmelig godt tilfreds, selvom han altid mener, at der er mulighed for forbedringer.

Fakta om Egegaard

Driftsform	Økologisk
Årskøer (race)	164 (Holstein)
Staldsystem	Løsdrift, sengebåse, malkestald
Ydelsen	9.016 kg EKM
Etablering af rødkløver	Forår 2010
Rødkløverareal	14,67 ha (sort: Amos)
Markplan 2011	288 ha i alt: Kløvergræs til slæt (ca. 75) Græs til afgræsning (44) Majs til helsæd (17) Vårbyg (127) Vinterrug (8) Vårhvede (22)

Bemærkninger

Rødkløvermarken den 25. juli 2011 – ti dage inden 3. slæt blev taget.

Angrebet af svamp

De knap 15 hektar rødkløver blev lagt ud i foråret med vårbyg som dæksæd. Udsædsmængden var henholdsvis 160 og 10 kg pr. hektar i vårbyg og rødkløver. Marken fik i foråret 2010 15 tons kvæggylle pr. hektar, og i december 2010 fik rødkløveren tre tons dybstrøelsesmøg. Derudover er rødkløveren ikke gødet.

Vårbyggen blev i sommeren 2010 høstet til modenhed – på nær yderomgangen, hvor der blev taget helsæd.

"Set i bakspejlet, var det måske lidt hårdt ved kløveren at stå i læ af byggen så længe", funderer Jens Christian Kjer og hentyder her til de problemer, han så i efteråret 2010 med kløverskivesvamp.

Om det var fordi, kornet stod til modenhed, eller det var tilfældigt, at marken blev angrebet af kløverskivesvamp, kan være svært at sige.

"Der, hvor der var taget helsæd, var angrebet ikke så slemt, men resten af marken blev meget hurtigt hel sort af svampen", fortæller Valborg Schmidt, Planteavlskonulent fra Sønderjysk Landboforening.

Der blev efterfølgende taget et slæt, men udbyttet var meget beskedent. Erfaringerne viser, at kløverskivesvampen sjældent kommer igen foråret efter et angreb, og det var heller ikke tilfældet hos Jens Chr. Kjer. Generelt har marken set sund ud hele sæsonen 2011.

Fire slæt

Tablet 2 viser slætdataer, udvalgte analyseresultater og beregnede udbytter for rødkløveren på Egegaard. Der er taget fire slæt, hvoraf der er lavet grønpiller af to, – 2. og 3. slæt –, mens de øvrige er blandet i kløvergræsensilagen.

Idéen med grønpiller er oplagt, og noget Jens Christian Kjer blev enig med sin fodringsrådgiver Erik Andersen fra Jysk Økologi om. Da det ofte er AAT-normerne, der er svære at opfylde i de økologiske rationer, er grønpiller en oplagt mulighed. Desværre viste det sig i løbet af efteråret 2011, at grønpiller faldt meget i pris. Alligevel glæder Jens Christian Kjer sig over at have en plus-kvalitet liggende hjemme i laden nu.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

"Da vi tog beslutningen viste vi jo ikke, at priserne ville falde så meget", siger han.

Rødkløveren er hentet direkte på marken og kørt til tørreriet, noget som desværre har sat tydelig spor på marken.

"Det har været hårdt for marken med de store lastbiler, og jeg er ikke sikker på, at jeg vil vælge den løsning igen", konstaterer Jens Christian Kjer

Rødkløver er generelt forholdsvis følsom overfor kørsel.

Erfaringerne

Jens Christian kan sagtens se rødkløveren som en fast del af det fremtidige sædskifte.

"Jeg kunne godt tænke mig at prøve rødkløveren på lidt mere sandet jord, hvor man kan udnytte dens potentiale til at hive noget kvælstof op, også når det er tørt. Desuden tror jeg, den er en rigtig god forfrugt til f.eks. hvede", forklarer han.

Fremover skal rødkløveren nok snittes med græsset, da Jens Christian er ked af køreskaderne, som kom da, tørreriet hentede rødkløveren.

"Med rødkløveren skal vi overveje, hvornår vi skårlægger i forhold til høst, for at opnå den rigtige fortørringstid. Det gør vi også med græsset, i forhold til det lag der er på, så det er vi vant til", tilføjer han.

Generelt har kløveren fortørret to døgn, mens græsset kun et døgn på Egegaard.

Tabel 2. Udbytte og kvalitet fra rødkløvermarken på Egegaard

	slæt-dato	kg i alt	tørstof %	kg ts	pr. fe	fe	nel20, mj/	kg ts	kg tørstof i alt	råpro- tein, %	råpro- tein, kg	ha	FE pr. ha	ha Råprotein kg/Ha
1. slæt	26-05-11	145.150	33,7	1,22	40.095	5,56	48.916	20,2	9.881	14,67	2.733	674		
2. slæt	01-07-11	277.480	20,1	1,15	48.499	5,73	55.773	22,1	12.326	14,67	3.306	840		
3. slæt	04-08-11	187.340	21,7	1,2	33.877	5,33	40.653	21,9	8.903	14,67	2.309	607		
4. slæt	03-10-11	52.120	39,7	1,29	16.040	5,26	20.692	21,4	4.428	14,67	1.093	302		
Total													9.441	2.423

En nærmere gennemgang af fordele og ulemper ved rødkløver i forskellige foderplaner, samt en vurdering af økonomi i rødkløver findes [her](#).